

16 IZ RECENZIJ

Avtorica je raziskovalno posegla na dve pomembni področji sodobnega slovenističnega raziskovanja, na korpusno jezikoslovje in na preučevanje slovenščine kot tujega jezika. Cilj monografije je zasnova uravnoteženega, splošneje uporabnega korpusa usvajanja slovenščine kot tujega jezika, torej računalniške zbirke besedil govorcev, za katere slovenščina ni prvi jezik. Avtorica je v ta namen po posameznih kriterijih ovrednotila lastnosti več kot 33 obstoječih tujih korpusov usvajanja, naslonila pa se je tudi na manjša lastna korpusa, ki ju je oblikovala kot poligon za preučevanje možnosti za urejanje korpusa in označevanje napak. V monografiji so zajeti vsi koraki oblikovanja korpusa, posebna pozornost pa je posvečena prenosniku jezikovne produkcije, velikosti korpusa, ciljnemu in izhodiščnemu jeziku, tvorcem besedil, vrsti besedil in temi ter kontrolnemu korpusu. Na podlagi vseh virov in nekaterih specifik položaja slovenščine kot tujega jezika avtorica predlaga priporočila za oblikovanje polmilijonskega pisnega korpusa usvajanja slovenščine kot tujega jezika, nakazane pa so tudi možnosti, prednosti in omejitve uporabe tovrstnih korpusov.

Drugi del monografije se osredotoča na ključno lastnost, po kateri se korpusi usvajanja ločijo od nespecializiranih korpusov, to je označevanje napak v jezikovni produkciji. Po splošni razpravi o razvoju metodologije določanja in pojmovanja napak avtorica predstavi proces analize napak ter predlaga klasifikacijo za korpus usvajanja slovenščine kot tujega jezika. Ta temelji na izkušnjah obstoječih korpusov,

rešitvah v slovenistični znanstveni literaturi, označevanju gradiva v avtoričinem poskusnem korpusu in ankete o napakah v jezikovni produkciji, izvedene med slovenisti. Predlagana klasifikacija za korpus usvajanja slovenščine kot tujega jezika temelji na načelih formalnosti, splošnosti, objektivnosti, opisnosti in čim manjše interpretativnosti. Sistem označevanja napak je oblikovan na dveh ravneh, to je glede na jezikovno ravnino in glede na podrobnejši opis. Z dodatnimi oblikoslovnimi oznakami in označevanjem popravljenih oblik je dovolj robusten in informativen, da zagotavlja tako izvedljivost kot vsebinsko uporabnost.

Delo ima široko potencialno bralstvo, ki sega od slovenističnih jezikoslovcev do številne publike učiteljev in učiteljev slovenščine v osnovnih in srednjih šolah (saj je npr. poglobljen razmislek o razvrstitvi in tipologiji napak pri vrednotenju pisne produkcije dragocen in inovativen tudi s stališča slovenščine kot prvega jezika), pa tudi drugih ljudi, ki se ukvarjajo s šolanjem in poučevanjem v slovenščini. Še posebej dragocena pa je monografija za specialno področje slovenščine kot drugega/tujega jezika, kjer glede na potrebe opazamo zadnja leta primanjkljaj temeljnih znanstvenih del, strokovna publika pa se iz leta v leto veča.

Čeprav se na prvi pogled zdi znanstvena monografija *Korpusi usvajanja tujega jezika* izrazito ozko specializirano delo, natančno branje komunikativnega besedila razkrije drugačno resnico. Ob zelo prepričljivem in izdatnem definiranju samega področja in pregledu mednarodne produkcije korpusov ter deloma tudi njihove uporabe avtorica ponuja uporabne rešitve ali vsaj izhodišča za vrsto nadaljnjih empiričnih raziskav slovenskega jezikovnega prostora, v poglavju o označevanju in interpretaciji t. i. napak pa temeljito nadgrajuje doslejšnja spoznanja in ponuja rešitve, ki bodo prišle prav veliko širši populaciji ljudi, ki se ukvarjajo s poučevanjem in testiranjem jezikovne zmožnosti.

red. prof. dr. Marko Stabej,
Oddelek za slovenistiko
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani